

Transportförsäkring av varor

Allmänna villkor
Gäller från 1.1.2015

INNEHÅLL

1 Försäkringens föremål

2 Försäkringens omfattning

- 2.1 Grundförsäkring
- 2.2 Utvidgning av grundförsäkringen
- 2.3 Helförsäkring

3 Begränsningar

- 3.1 Alltid gällande begränsningar
- 3.2 Särskilda begränsningar

4 Försäkringens giltighet

Beroende på försäkringens omfattning kan transportförsäkringen av varor enligt dessa försäkringsvillkor tecknas som antingen

- Grundförsäkring (2.1)
- Utvidgad grundförsäkring (2.2)
- Helförsäkring (2.3)

Enligt dessa villkor och allmänna avtalsvillkor förbinder sig försäkringsbolaget att ersätta sakskada på försäkringens föremål till följd av i punkt 2 nämnda försäkringsfall samt särskilt angivna kostnader.

De blåmarkerade punkterna i villkoren begränsar eller upphäver helt försäkringsbolagets ersättningsskyldigheter.

1 FÖRSÄKRINGENS FÖREMÅL

Föremål för försäkringen är i försäkringsavtalet eller försäkringsbrevet nämnd handelsvara eller annan särskilt nämnd egendom.

Pengar, värdepapper, ädla metaller, smycken av ädelmetall, pärlor, ädelstenar, konstverk, levande djur och levande växter ingår endast enligt särskild överenskommelse i försäkringen.

2 FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING

Försäkringen enligt dessa villkor kan tecknas antingen som grundförsäkring, utvidgad grundförsäkring eller som helförsäkring med i dessa villkor nämnda begränsningar.

För begagnade varor, däckslast eller varor lastade i öppet transportmedel gäller försäkringen endast som grundförsäkring, om inte annat uttryckligen avtalats. Varor som transporteras i sluten container av fast

konstruktion eller i fast transportskåp betraktas inte som däckslast.

2.1 Grundförsäkring

Försäkringen omfattar utifrån kommande plötslig och oföretsedd skada på varan direkt förorsakad av nedan nämnt försäkringsfall samt kostnader enligt punkterna 2.1.7 och 2.1.8.

- 2.1.1 Brand, explosion eller åskslag
- 2.1.2 att sjötransportmedlet sjunker, kantrar, strandar, grundstöter, kolliderar med annat sjötransportmedel eller med flytande eller fast föremål
- 2.1.3 att landtransportmedlet, medan det är landburet kolliderar, välter, spårar ur

eller kör av vägen utan att kunna ta sig tillbaka till körbanan. Stöt vid växling eller koppling av järnvägsvagnar räknas inte som kollision

- 2.1.4 att varan, medan den transporteras med landtransportmedel, kolliderar med föremål utanför detta
- 2.1.5 att lufttransportmedlet kolliderar, störtar eller kantrar
- 2.1.6 lossning av varan från fartyg i nödhamn
- 2.1.7 uppoffring, bidrag och kostnader i gemensamt haveri samt bärgningskostnader
- 2.1.8 skäliga kostnader för att avvärja eller begränsa ett omedelbart hotande försäkringsfall som omfattas av försäkringen.

2.2 Utvidgning av grundförsäkringen

Grundförsäkringen kan genom separat avtal utvidgas att även omfatta utifrån kommande plötslig och oförutsedd skada på varan till följd av nedan nämnt försäkringsfall, under förutsättning att anteckning om utvidgningen gjorts i försäkringsavtalet eller försäkringsbrevet:

- 2.2.1 stöld
- 2.2.2 att varan förkommit
- 2.2.3 inbrott
- 2.2.4 rån
- 2.2.5 manko
- 2.2.6 läckage
- 2.2.7 bräckage
- 2.2.8 bräckage på grund av att kolli tappats eller stjälp under lastning eller lossning
- 2.2.9 att hela kollit försvunnit under transporten
- 2.2.10 att varan sköljts överbord
- 2.2.11 att havsvatten, insjövatten eller vatten från älv eller flod trängt in i transportmedlet, lastbäraren eller lagret eller trängt in på lagerområdet.

2.3 Helförsäkring

Försäkringen omfattar alla utifrån kommande plötsliga

och oförutsedda skador samt kostnader enligt punkt 2.1.7 och 2.1.8.

3 BEGRÄNSNINGAR

3.1 Alltid gällande begränsningar

Försäkringen täcker inte skada, förlust eller kostnad som förorsakats

- 3.1.1 uppsåtliga av försäkringstagaren, den försäkrade eller person som kan identifieras med dem (se avtalsvillkoren punkt 10)
- 3.1.2 av normalt svinn i fråga om vikt eller volym eller av normal skamfilning eller förslitning eller av skrämor
- 3.1.3 av att varan före transportens början inte var ändamålsenligt emballerad, skyddad och iordningställd att motstå sedvanlig påfrestning med beaktande av varans tålighet samt transport-, hanterings- och lagringsförhållandena
- 3.1.4 av att transportmedlet, lastens surring eller lastbäraren inte var lämpade eller i tillbörligt skick för en säker transport, och försäkringstagaren insett eller borde ha insett detta när varan lastades eller stuvades
- 3.1.5 av embargo, beslagläggning, rekvisition eller konfiskation av varan, av uppehåll i karantän eller av andra åtgärder av civila eller militära myndigheter
- 3.1.6 av krig, inbördeskrig eller händelser som därutöver omfattas av de vid tidpunkten för försäkringens teckning allmänt gällande, av Sjöförsäkringsbolagens Förening godkända krigsförsäkringsvillkoren för varor
- 3.1.7 av strejk, lockout, kravaller, upplopp, plundring, terrorism eller sabotage.
- 3.1.8 Försäkringen ersätter under inga omständigheter skada, ansvar eller kostnad som direkt eller indirekt har orsakats av eller har samband med
 - a) joniserande strålning eller radioaktiv kontaminering, som förorsakats av kärnbränsle, kärnavfall eller förbränning av kärnbränsle
 - b) explosiv eller radioaktiv, giftig eller annan farlig eller förorenande egenskap

- hos kärnanläggning, reaktor eller annan kärnteknisk anordning eller därtill hörande komponent
- c) krigsvapen som bygger på kärnfission och/eller kärnfusion eller motsvarande reaktion eller på radioaktiv kraft eller radioaktivt ämne
- d) explosiv eller radioaktiv, giftig eller annan farlig eller förorenande egenskap hos något radioaktivt ämne. Begränsningen i denna punkt omfattar inte radioaktiva isotoper, förutom kärnbränsle, när sådana isotoper framställs, transporteras, lagras eller används för kommersiella, jordbruks-, medicinska, vetenskapliga eller andra liknande fredliga ändamål.

3.1.9 Försäkringen täcker inte skadeståndsskyldighet gentemot tredje person.

3.2 Särskilda begränsningar

Följande begränsningar gäller om inte annat avtalats

- 3.2.1 Försäkringen täcker inte skada, förlust eller kostnad som orsakats av
- varans egen beskaffenhet
 - kyla, värme, ljus eller växlingar i luftens temperatur eller fuktighet, om inte skadan uppstått som en direkt följd av händelse som omfattas av grundförsäkringen.
- 3.2.2 Försäkringen täcker inte skada som uppstått enbart på varans transportemballage
- 3.2.3 Försäkringen ersätter inte
- kostnad för borttransport eller destruktion av skadad vara
 - kostnad för rengöring av transportmedel, lastbärare eller miljö.
- 3.2.4 Försäkringen täcker inte skada på varan eller annan förlust till följd av försening, även om förseningen orsakats av en händelse som omfattas av försäkringen.
- 3.2.5 Försäkringen täcker inte tids-, ränte- eller konjunkturförlust, förlust av marknad, kostnad till följd av att transporten försenas eller annan indirekt förlust.
- 3.2.6 Försäkringen täcker inte skada, förlust eller kostnad som orsakats av att transportören eller den, med vilken försäkringstagaren slutit fraktavtal eller

förmedlare av sådant avtal, på grund av obestånd eller i brottslig eller sviklig avsikt har underlåtit att genomföra transporten eller har medverkat till att denna inte kommit till stånd.

- 3.2.7 Försäkringen ersätter inte omlastningskostnader, frakt som inte är på försäkringstagarens eller den försäkrades risk, inte heller kostnader som måste erläggas för skadad vara på destinationsorten såsom tull och skatter.

4 FÖRSÄKRINGENS GILTIGHET

- 4.1 Om inte annat avtalats gäller försäkringen endast transporter som sker med transportmedel eller redskap godkänt av myndighet för trafik eller förflyttning av varor.
- 4.2 Vid köp med leveransklausulerna CIF, CIP eller motsvarande gäller försäkringen inte transport som företas efter det att varan nått CIF- eller CIP-destinationen, såvida inte annat avtalats.
- 4.3 **Försäkringen börjar**
- 4.3.1 Om inte annat avtalats börjar försäkringen för varje enskild hanteringsenhet tidigast då lastningen ombord på transportmedlet påbörjas från transportmedlets sida, förutsatt att lastningen av enheten sker
- på lagringsplatsen på den ort som avses i försäkringsavtalet
 - till det transportmedel som reserverats för den egentliga transporten och
 - i syfte att påbörja den egentliga transporten.
- 4.3.2 Om transportens början fördröjs efter avslutad lastning av orsak utanför försäkringstagarens kontroll, förblir försäkringen i kraft även under sådant dröjsmål; se punkt 4.6.1.
- 4.3.3 Till den egentliga transporten hänförs även all sedvanlig hantering och förflyttning av varan som under den tid försäkringen är i kraft sker på annan plats än i avsändarens eller mottagarens lager; se punkt 4.4.1.
- 4.4 **Försäkringen fortlöper**
- 4.4.1 Försäkringen fortlöper under sedvanlig transport och omfattar sedvanlig omlastning och mellanlagring med därtill hörande lossning och lastning.
- 4.4.2 Försäkringen gäller även under sådan transport eller lagring i pråm inom lastnings- eller lossningsshamns område som enligt gängse praxis

utgör en del av sjötransporten, dock under högst åtta dagar från det varan lastades på pråmen.

- 4.4.3 Där annan än sedvanlig rutt följs eller annan än sedvanlig omlastning utförs eller dröjsmål utöver i punkt 4.5.2 nämnda tidsgränser inträffar på grund av omständigheter utanför försäkringstagarens, den försäkrades eller med dem identifierbar persons kontroll, utsträcks försäkringsbolagets ansvar mot tilläggspremie till att även omfatta sådan ansvarsutvidgning.

Då försäkringstagaren fått kännedom om förhållande som förutsätter tilläggspremie skall han omedelbart underrätta försäkringsbolaget härom. Försummar han detta är försäkringsbolaget fritt från allt ansvar som nämnda förhållande orsakar.

4.5 Försäkringen upphör

4.5.1 Försäkringen upphör,

- då varan anlant till den i försäkringsbrevet nämnda eller i försäkringsavtalet avsedda destinationsorten och där lossats invid sidan av det transportmedel som använts för den egentliga transporten, eller
- då försäkringstagaren, den försäkrade eller med dem identifierbar person därförinnan med användande av sin dispositionsrätt påbörjat lagring, sortering eller distribution av varan, sålt den eller beslutat att den skall transporteras till annan destinationsort än den som nämns i försäkringsbrevet eller avses i försäkringsavtalet.

4.5.2 Försäkringen upphör dock senast

- efter 60 dagar räknat från utgången av den dag, då den försäkrade varan lossats från det sjögående fartyget i varans slutliga lossningshamn, eller
- efter 30 dagar räknat från utgången av den dag, då den försäkrade varan lossats från flygplanet på destinationsortens flygplats, eller
- efter åtta dagar räknat från utgången av den dag, då den försäkrade varan lossats från annat transportmedel än fartyg eller flygplan på tullstation, järnvägsstation eller annan

godsstation på destinationsorten.

4.6 Avbrott i transporten

- 4.6.1. Om åtgärder eller försummelse av försäkringstagaren, den försäkrade eller person som kan identifieras med dem leder till att
- vidarebefordran till den slutliga destinationsorten av vara som anlant till lossningshamn fördröjs eller avbryts, eller
 - varan lagras eller förvaras på annan plats än i det slutliga lagret eller på den slutliga lagringsplatsen på den destinationsort som nämns i försäkringsbrevet eller avses i försäkringsavtalet,
- upphör försäkringen då sådant dröjsmål eller avbrott eller sådan lagring börjar.

- 4.6.2 Om varan har lossats på annan plats än den i fraktavtalet nämnda slutliga destinationsorten för att fraktavtalet upphört till följd av omständighet utanför försäkringstagarens kontroll och om försäkringstagaren, den försäkrade eller person som kan identifieras med dem inte tar emot varan på denna plats, fortlöper försäkringen på särskilt avtalade villkor och mot tilläggspremie
- till dess varan sålts på sådan plats, eller
 - till dess försäkringen hävts på begäran av försäkringstagaren, eller
 - om varan transporteras vidare till den destinationsort som nämns i det hävda fraktavtalet eller till annan avtalad destinationsort, till dess försäkringen enligt punkt 4.5 upphör,
- förutsatt att försäkringstagaren så snart han fått kännedom om detta förhållande underrättat försäkringsbolaget därom och att varken försäkringstagaren eller försäkringsbolaget då haft kännedom om att varan vore skadad.

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR FÖR TRANSPORTFÖRSÄKRING

INNEHÅLL

- 1 CENTRALA BEGREPP**
- 2 LÄMNANDE AV UPPGIFTER INNAN FÖRSÄKRINGSAVTALET INGÅS**
 - 2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt
 - 2.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt
- 3 FÖRSÄKRINGSVÄRDE OCH FÖRSÄKRINGSBELOPP**
 - 3.1 Försäkringsvärde
 - 3.2 Försäkringsbelopp
 - 3.3 Över- och underförsäkring
- 4 ANSVARETS INTRÄDANDE OCH FÖRSÄKRINGSAVTALETS GILTIGHETSTID**
 - 4.1 Försäkringsbolagets ansvar börjar
 - 4.2 Försäkringsavtalets giltighetstid
- 5 TRANSPORTER OCH LAGRING SOM OMFATTAS AV FÖRSÄKRINGSAVTALET**
- 6 FÖRSÄKRINGSPREMIE**
 - 6.1 Beräkning av försäkringspremie
 - 6.2 Premiebetalning
 - 6.3 Dröjsmål med premien
 - 6.4 Återbetalning av premie
 - 6.5 Kvittning mot premie som återbetalas
- 7 INFORMATION UNDER AVTALETS GILTIGHETSTID**
 - 7.1 Försäkringsbolagets informationsplikt
 - 7.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt vid fareökning
 - 7.3 Försäkringstagarens skyldighet att anmäla transporter som omfattas av avtalet
- 8 SKYLDIGHET ATT AVVÄRJA SKADA OCH ÅTGÄRDER VID SKADA**
 - 8.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter
 - 8.2 Reklamations- och anmälningsskyldighet
 - 8.3 Skyldighet att avvärja och begränsa skada
 - 8.4 Påföljder då skyldigheter åsidosatts
- 9 FRAMKALLANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL**
- 10 IDENTIFIKATION**
- 11 RÄTT TILL ERSÄTTNING**
- 12 ERSÄTTNINGSFÖRFARANDE**
 - 12.1 Ersättningsökandensskyldigheter
 - 12.2 Försäkringsbolagets skyldigheter
 - 12.3 Preskription av ersättning
 - 12.4 Betalning till fel person
 - 12.5 Kvittning
- 13 FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING**
 - 13.1 Fastställande av ersättning
 - 13.2 Ersättning i form av försäkringsbeloppet eller del därav
 - 13.3 Reparationskostnader
 - 13.4 Ersättning för manko eller läckage
 - 13.5 Värdeminskning
 - 13.6 Maximibeloppet av försäkringsbolagets totalansvar per transport och/eller lagring
 - 13.7 Försäkringsbeloppet högsta gräns för ersättning
 - 13.8 Över- och underförsäkring
 - 13.9 Dubbelförsäkring
- 14 FÖRSÄKRINGSBOLAGETS REGRESSRÄTT**
 - 14.1 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje part
 - 14.2 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot försäkringstagaren, den försäkrade eller den som identifieras med den försäkrade
- 15 ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSAVTALET**
 - 15.1 Ändring av försäkringsvillkoren och premiegrunderna under försäkringsperioden
 - 15.2 Ändring i försäkringsavtal eller premiegrunder vid inträdet av en ny försäkringsperiod
- 16 FÖRSÄKRINGSAVTALETS UPPHÖRANDE**
 - 16.1 Försäkringsavtal på viss tid eller för engångstransport
 - 16.2 Försäkringstagarens rätt att säga upp ett

- fortlöpande försäkringsavtal
- 16.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden
- 16.4 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens slut

17 BESTÄMMELSER SOM TILLÄMPAS

18 SÖKANDE AV ÄNDRING

1 CENTRALA BEGREPP

Försäkringsavtalets centrala innehåll definieras i försäkringsavtalet eller försäkringsbrevet, i de allmänna avtalsvillkor för transportförsäkring som fogats till avtalet eller försäkringsbrevet samt i försäkringsvillkoren.

FÖRSÄKRINGSTAGARE är den som ingår ett försäkringsavtal med försäkringsbolaget eller tecknar en försäkring.

FÖRSÄKRAD är den till vars förmån försäkringen gäller.

FÖRSÄKRINGSPERIOD är den giltighetstid som antecknats för försäkringen i försäkringsavtalet eller försäkringsbrevet. Om inte annat avtalats är försäkringsperioden ett år.

PREMIEPERIOD är den tidrymd för vilken försäkringspremien skall betalas enligt avtalet.

FÖRSÄKRINGSFALL är den händelse för vilken ersättning skall betalas ur försäkringen.

SÄKERHETSFÖRESKRIFTER är en i försäkringsavtalet, försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller på annat sätt skriftligen meddelad skyldighet som förpliktar försäkringstagaren eller den försäkrade att följa bestämmelser som syftar till att förhindra eller begränsa skada.

Med FÖRSÄKRINGSBOLAG avses Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag.

Med SJÖFÖRSÄKRING avses transportförsäkring mot den fara som den försäkrade varan utsätts för under sjötransport. Om ens en del av transporten sker sjövägen eller har varit avsedd att ske sjövägen, betraktas hela transporten som en sjötransport.

Med ANNAN TRANSPORTFÖRSÄKRING avses transportförsäkring mot den fara som den försäkrade varan utsätts för under annan transport än sjötransport.

Med FÖRSÄKRAD VARA avses i försäkringsavtalet eller försäkringsbrevet nämnd laglig handelsvara eller

annan i avtalet särskilt nämnd laglig egendom som är föremål för transport eller lagring.

Med NÄRINGSIDKARE avses fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt utövar yrke, affärsverksamhet eller annan näring i syfte att erhålla inkomst eller rörelsevinst.

Med LASTBÄRARE avses container, storflak eller motsvarande.

2 LÄMNANDE AV UPPGIFTER INNAN FÖRSÄKRINGSAVTALET INGÅS

2.1 Försäkringsbolagetsinformationsplikt

Innan ett fortlöpande försäkringsavtal ingås ger försäkringsbolaget försäkringstagaren den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och valet av försäkring. Sådan information är exempelvis uppgifter om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, försäkringspremier och försäkringsvillkor.

Vid försäkringsavtal som gäller för viss tid eller för engångstransport informeras försäkringstagaren om vilka försäkringsvillkor som tillämpas och om försäkringspremien.

2.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt

Med försäkringstagare avses här även den försäkrade samt företrädare för försäkringstagaren eller den försäkrade.

Innan försäkringen meddelas skall försäkringstagaren ge sådana korrekta och tillräckliga uppgifter som kan vara av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Sådana är exempelvis uppgifter om varan och dess värde samt skadebenägenhet, transport, transportmedel, företagens verksamhetsområde och skadehistoria. Försäkringstagaren skall dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som han gett försäkringsbolaget och därefter konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

Om försäkringstagaren har försummat sin upplysningsplikt är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget eller alternativt kan försäkringsbolaget enligt sin prövning nedsätta eller förvägra försäkringsersättning. Då påföljden av försummelsen av upplysningsplikten övervägs skall betydelsen av den omständighet som försäkringstagarens oriktiga eller bristfälliga uppgift gäller beaktas. Utöver det ovan nämnda har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen enligt punkt 16.3.

Om försäkringstagaren har förfarit svikligen har försäkringsbolaget rätt att behålla de betalda premierna, även om försäkringen träder ur kraft eller upphör under

pågående försäkringsperiod.

3 FÖRSÄKRINGSVÄRDE OCH FÖRSÄKRINGSBELOPP

3.1 Försäkringsvärde

Försäkringsvärdet utgörs av varans värde enligt faktura inklusive transportkostnader och försäkringspremie som den försäkrade svarar för. Om försäkringen gäller till förmån för köparen, utgörs försäkringsvärdet av nämnda värde höjt med 10 %.

Om faktura inte finns för försäkringens föremål, utgörs försäkringsvärdet av varans marknadsvärde på den plats och vid den tidpunkt då försäkringen börjar, inklusive transportkostnader och försäkringspremie som den försäkrade svarar för.

Varans försäkringsvärde kan även överenskommas på annat sätt i försäkringsavtalet.

3.2 Försäkringsbelopp

Som försäkringsbelopp anges försäkringsvärdet.

Försäkringsbeloppet baserar sig på försäkringstagarens egen uppgift och försäkringsbolaget är inte ansvarigt i det fall att de anmälda försäkringsbeloppen inte motsvarar de verkliga värdena. När försäkringsbolaget tar emot anmälan om försäkringsbeloppet är bolaget inte skyldigt att kontrollera försäkringsbeloppets riktighet.

Särskilt avtal om försäkringsbeloppet kan dock ingå med försäkringsbolaget. Det avtalade försäkringsbeloppet är bindande för bägge parter, om inte försäkringsbolaget påvisar att en ersättning som uträknats utgående från detta belopp vore avsevärt högre än vad som behövs för att täcka skadan.

3.3 Över- och underförsäkring

Egendomen är överförsäkrad, om försäkringsbeloppet är högre än den försäkrade egendomens försäkringsvärde.

Egendomen är underförsäkrad, om försäkringsbeloppet är lägre än den försäkrade egendomens försäkringsvärde. Vid underförsäkring bär försäkringstagaren själv ansvaret för en del av risken.

Redogörelse för ersättning vid skadefall ges i punkt 13.8.

4 ANSVARETS INTRÄDANDE OCH FÖRSÄKRINGSAVTALETS GILTIGHETSTID

4.1 Försäkringsbolagets ansvar börjar

Om ingen annan tidpunkt överenskommits, träder försäkringsavtalet i kraft när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren har givit eller sänt ett godkännande svar på den andra avtalspartens anbud.

Försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har givit eller sänt till försäkringsbolagets representant anses ha givits eller sänts till försäkringsbolaget.

Om det inte finns utredning om vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har givits eller avsänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

4.2 Försäkringsavtalets giltighetstid

Försäkringsavtalet är fortlöpande, såvida inte annat avtalats. Ett fortlöpande avtal gäller en försäkringsperiod i sänder tills någondera parten skriftligen säger upp det minst en månad före försäkringsperiodens utgång.

Ett visstidsavtal gäller under den tid som avtalats. Ett försäkringsavtal för en engångstransport gäller under den avtalade, särskilt definierade transporten.

Om någondera parten säger upp avtalet med stöd av punkterna 16.2, 16.3 eller 16.4 eller annan bestämmelse i avtalet, omfattar försäkringen dock alla de transporter som börjat under avtalets giltighetstid. För andra risker, exempelvis lagring, upphör försäkringsskyddet senast då avtalet löper ut.

5 TRANSPORTER OCH LAGRING SOM OMFATTAS AV FÖRSÄKRINGSAVTALET

Försäkringsavtalet omfattar i avtalet särskilt angiven varustransport och lagring som hänför sig till försäkringstagarens affärsverksamhet.

Transport, för vilken inte utfärdats konossement, fraktsedel eller annat transportdokument omfattas dock inte av försäkringsavtalet, såvida inte annat har avtalats.

För att en enskild transport skall ingå i avtalet förutsätts dock alltid att transporten påbörjas under avtalets giltighetstid och att försäkringstagaren enligt leveransklausul eller annan överenskommelse som ingåtts före transporten står för risken eller är försäkringsskyldig. Försäkringsavtalet omfattar dock inte transporter, vilka någon annan part i köp eller annan överenskommelse är skyldig att försäkra (t.ex. vid köp med CIF-villkor eller motsvarande).

Vara som köps under pågående transport omfattas av avtalet från det ögonblick då risken eller försäkringskyldigheten övergått på försäkringstagaren. En

förutsättning är, att försäkringsbolaget och försäkringstagaren uttryckligen avtalat om saken i förväg.

Datum i första konossement, lastkvitto, fraktsedel eller annat motsvarande dokument som utfärdats för en varutransport, som i övrigt omfattas av avtalet, avgör om transporten har börjat under avtalets giltighetstid. Om dokumentets datum avviker från den i transportförsäkringsvillkoren definierade tidpunkten för ansvars början, bestäms begynnelse tidpunkten enligt nämnda försäkringsvillkor.

Transport eller lagring som omfattas av ett försäkringsavtal kan inte i efterhand uteslutas ur avtalet ens till en del, även om köparen, säljaren, speditören eller någon annan försäkrat varan på annat håll.

6 FÖRSÄKRINGSPREMIE

6.1 Beräkning av försäkringspremie

Försäkringspremien uträknas enligt de premiegrunder och premiekoefficienter som fastställts i avtalet eller dess bilaga. Om överenskomna premiekoefficienter saknas, premiesätts transportförsäkringen från fall till fall.

Om en premie som uträknats med premiekoefficienter blir lägre än den i avtalet angivna minimipremien, är försäkringspremien lika med minimipremien.

De skatter eller avgifter som enligt lag skall betalas på premier debiteras utöver de försäkringspremier som nämnts i försäkringsavtalet.

Försäkringstagaren skall på överenskommet sätt inom den tid försäkringsbolaget meddelar lämna de uppgifter som behövs för uträkning av försäkringspremien. I annat fall är försäkringsbolaget berättigat att uppskatta försäkringspremien.

Försäkringsbolaget har rätt att med anlitande av revisor godkänd av Centralhandelskammaren erhålla uppgifter om försäkringstagarens bokföring och dokument till den del de gäller försäkringstagarens skyldigheter enligt försäkringsavtalet.

6.2 Premiebetalning

Försäkringspremien skall betalas senast på förfalldagen. Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringsbolaget rätt att bestämma vilka premiefordringar som skall minskas med inbetalningen.

6.3 Dröjsmål med premien

Om premien för transportförsäkringen inte har betalats senast på förfalldagen, har försäkringsbolaget rätt att

säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter det att uppsägningsmeddelandet avsändes.

På premie som inte betalas inom utsatt tid uppbärs dröjsmålsränta enligt räntelagen för dröjsmålet.

6.4 Återbetalning av premie

Om ett fortlöpande försäkringsavtal upphör före avtalat datum, har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken bolagets ansvar varit i kraft. Om premiesättningen huvudsakligen påverkas av någon annan faktor än tiden, uträknas försäkringsbolagets rätt till premien på motsvarande sätt utgående ifrån denna faktor. Återstoden av den betalda premien återbetalas till försäkringstagaren.

Försäkringspremie återbetalas dock inte, om den uppgår till högst den avtalade minimipremiens belopp eller om den premie som skall återbetalas separat är mindre än 10 euro.

Om försäkringsbolaget under försäkringsperioden ersatt hela försäkringsbeloppet eller hela försäkringsobjektet eller för lagringens vidkommande utbetalat ersättning till fullt belopp, återbetalas premie inte till denna del för ifrågavarande försäkringsperiod.

Försäkringspremien återbetalas inte heller om svikligt förfarande förekommit i de situationer som avses i punkterna 2.2, 7.2 och 16.3.

6.5 Kvittnings mot premie som återbetalas

Från premie som återbetalas kan försäkringsbolaget avdra till betalning förfallna premier som försäkringstagaren lämnat obetalda samt försäkringsbolagets på försäkringsavtalet baserade och övriga fordringar som förfallit till betalning.

7 INFORMATION UNDER AVTALETS GILTIGHETSTID

7.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Efter att avtalet ingåtts ger försäkringsbolaget försäkringstagaren försäkrings- och avtalsvillkoren samt försäkringsavtalet, försäkringscertifikatet eller försäkringsbrevet. Om försäkringsskyddets innehåll redan meddelats under tidigare kundrelationer, sänds handlingarna på försäkringstagarens begäran.

Under försäkringens giltighetstid informerar försäkringsbolaget varje år försäkringstagaren om sådana omständigheter som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

7.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt vid fareökning

Försäkringstagaren eller den försäkrade skall utan dröjsmål meddela försäkringsbolaget om det i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks eller de omständigheter som antecknats i försäkringsbrevet skett en sådan förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks. Sådana är exempelvis fareökande förändringar i varan, dess transportemballage eller enhetslastning, transportsätt, transportmedel, rutt eller hanteringsmetoder.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade försummar sin anmälningsskyldighet kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av huruvida ersättningen skall nedsättas eller förvägras beaktas vilken betydelse den förändrade omständighet som ökat faran haft för skadans uppkomst.

7.3 Försäkringstagarens skyldighet att anmäla transporter som omfattas av avtalet

Försäkringstagaren skall på det sätt som anges i avtalet och inom den tid som försäkringsbolaget meddelar anmäla alla varustransporter och/eller lagringar som omfattas av avtalet.

Om försäkringstagaren inte har haft varustransporter och/eller lagringar som avses i avtalet, skall också detta anmälas.

Om försäkringstagaren uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses ringa underlåter att anmäla i försäkringsavtalet avsedd transport eller lagring eller ger oriktiga, missvisande eller bristfälliga uppgifter om sådan, kan ersättningen nedsättas eller förvägras.

8 SKYLDIGHET ATT AVVÄRJA SKADA OCH ÅTGÄRDER VID SKADA

8.1 Skyldighet att iakttä säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren och den försäkrade skall iakttä de säkerhetsföreskrifter som ingår i försäkringsavtalet, försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller som givits skriftligen på annat sätt. Om försäkringstagaren eller den försäkrade underlåter att iakttä säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av huruvida ersättningen skall nedsättas eller förvägras, beaktas vilken betydelse åsidosättandet av säkerhetsföreskrifterna haft för skadans uppkomst eller skadebeloppet.

8.2 Reklamations- och anmälningsskyldighet

Försäkringstagaren eller den försäkrade skall

- granska den emottagna varan och från utsidan kontrollera dess skick och antal
- göra en skriftlig anmärkning om konstaterad skada till transportören, hans representant eller annan för skadan ansvarig innan varan

kvitteras mottagen, eller, om skadan inte genast kan konstateras, så snart skadan upptäcks och med iakttagande av de tidsfrister som gäller i detta fall

- utan dröjsmål vidta andra behövliga åtgärder för tillvaratagande av försäkringsbolagets rätt att efter ersättningsutbetalningen återkräva ersättning för skadan av den som är eller som kan antas vara ersättningsskyldig med anledning av skadan
- utan dröjsmål anmäla skadefallet till polismyndighet, när det kan antas ha samband med brott
- vid behov avbryta uppackningen av varan för besiktning av skadan i syfte att utreda de faktorer som medverkat till skadans uppkomst och art
- ta vård om den skadade varan och utan dröjsmål underrätta försäkringsbolaget eller bolagets representant om skadan samt följa dess anvisningar
- bereda försäkringsbolaget tillfälle att besiktiga varan.

Det faktum att varan är skadad berättigar inte försäkringstagaren eller den försäkrade att vägra ta emot den.

8.3 Skyldighet att avvärja och begränsa skada

- När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående skall försäkringstagaren eller den försäkrade vidta åtgärder för att avvärja eller begränsa skadan och samtidigt se till att den skadade varan inte kommer åt att anställas skada på den oskadda delen av försändelsen. Försäkringstagaren och den försäkrade skall följa försäkringsbolagets eller dess representants anvisningar för avvärjande och begränsning av skadan.
- Försäkringsbolaget ersätter skäligen och nödvändiga kostnader som föranleds vid uppfyllande av skyldigheten att avvärja och begränsa ersättningsgill skada, även om försäkringsbeloppet härigenom överskrids.
- Av försäkringstagaren, den försäkrade eller försäkringsbolaget vidtagna åtgärder för att rädda, skydda eller återberda varan inverkar inte på rätten att kräva ersättning eller på försäkringsbolagets slutliga ersättningsskyldighet.

8.4 Påföljder då skyldigheter åsidosatts

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt någon av sina ovannämnda skyldigheter kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av huruvida ersättningen skall nedsättas eller förvägras,

beaktas vilken betydelse åsidosättandet haft för skadans uppkomst, skadebeloppet eller för utkrävandet av skadestånd av skadevållaren.

9 FRAMKALLANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar, om försäkringstagaren eller den försäkrade har framkallat försäkringsfallet uppsåtligen.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om försäkringstagarens eller den försäkrades bruk av alkohol eller något annat rusmedel har medverkat till försäkringsfallet, kan ersättningen nedsättas eller förvägras.

Vid bedömningen av huruvida ersättningen i ovan nämnda fall skall nedsättas eller förvägras, beaktas vilken betydelse försäkringstagarens eller den försäkrades åtgärd haft för skadans uppkomst. Dessutom beaktas arten av försäkringstagarens eller den försäkrades oaktsamhet samt övriga omständigheter.

10 IDENTIFIKATION

Vad som i punkterna 7, 8 och 9 samt 12, 15 och 16 har sagts om försäkringstagaren, den försäkrade eller ersättningssökanden gäller även i tillämpliga delar

- deras arbetstagare,
- dem som de ansvarar för, eller
- dem som verkar som deras representanter.

11 RÄTT TILL ERSÄTTNING

Berättigad till försäkringsersättning är den som uppvisar ett på behörigt sätt endosserat försäkringsbrev.

Om försäkringsbrev inte har utfärdats, tillfaller rätten till ersättning

- försäkringstagaren, om han vid skadetidpunkten står för risken för varan, eller
- den till vars förmån försäkringstagaren utgående från sin avtalsbaserade skyldighet tecknat försäkring (t.ex. vid försäljning på CIF-villkor eller motsvarande), förutsatt att risken även övergått på denne vid skadetidpunkten. (Se villkorspunkt 5).

Ersättningssökanden skall lägga fram en skriftlig utredning – exempelvis en faktura eller ett köpeavtal där leveransklausulen anges – om att han har rätt till ersättning på ovannämnda grunder eller direkt med stöd av lag i egenskap av t.ex. panthavare.

Försäkringsbolaget har rätt att utbetala ersättning till den som uppvisar försäkringsbrevet på behörigt sätt

endosserat, varvid bolaget blir fritt från ansvar. Vid utbetalning av slutlig ersättning har försäkringsbolaget rätt att återfå försäkringsbrevet.

Försäkringsskyddet gäller inte direkt eller indirekt till förmån för transportör eller annan som har vård om varan eller utför uppdrag som hänför sig till den försäkrade transporten.

12 ERSÄTTNINGSFÖRFARANDE

12.1 Ersättningssökandensskyldigheter

Skadan skall utan dröjsmål anmälas till försäkringsbolaget, som skall beredas tillfälle att besiktiga varan.

Ersättningssökanden skall tillställa försäkringsbolaget de handlingar och uppgifter som behövs för utredning av försäkringsbolagets ansvar. Sådana handlingar är exempelvis sedvanligt transportdokument, faktura, reklamation, besiktningsrapport, gravationsbevis och annan handling som gör det möjligt att fastställa om det är fråga om ett försäkringsfall, hur stor den uppkomna skadan är och vem ersättningen skall betalas till.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det erhållit ovannämnda utredningar.

Om den försäkrade eller annan ersättningssökande efter försäkringsfallet svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för utredningen av försäkringsfallet och försäkringsbolagets ansvar, kan ersättningen nedsättas eller förvägras.

12.2 Försäkringsbolagets skyldigheter

Försäkringsbolaget betalar ut ersättning enligt försäkringsavtalet inom en månad efter det att bolaget mottagit ett specificerat ersättningsanspråk. Om anspråket inte åtföljs av alla de utredningar och handlingar som behövs för avgörandet av ersättningsskyldigheten och uträkningen av ersättningsbeloppet, utbetalar försäkringsbolaget ersättningen inom en månad efter det att nämnda handlingar och upplysningar inlämnats.

Om inlämnandet av handlingarna blir oskäligt fördröjt av orsaker utanför försäkringstagarens kontroll, utbetalas den del av ersättningen som med stöd av tillgängliga handlingar slutgiltigt kan fastställas.

Om ersättningen inte utbetalas inom nämnda tid, skall årlig dröjsmålsränta enligt räntelagen betalas för förseningen räknat från den dag då ersättningen senast borde ha betalats.

12.3 Preskription av ersättning

- a) Ersättningssökanden skall lämna in en skriftlig

skadeanmälan till försäkringsbolaget senast sex månader efter den försäkrade transportens slut eller sannolika slut, eller om detta inte kan utredas eller tillämpas, från skadedagen eller den sannolika skadedagen. Om anmälan inte görs, går rätten till ersättning helt förlorad.

- b) Ett specificerat, i belopp angivet ersättningsanspråk skall dessutom inlämnas senast 11 månader efter den försäkrade transportens slut eller sannolika slut, eller om detta inte kan utredas eller tillämpas, från skadedagen eller den sannolika skadedagen. Om möjligheten till regress mot den som är ansvarig för skadan eller möjligheten till gottgörelse i gemensamt haveri går förlorad på grund av att ersättningsanspråket är fördröjt, mister ersättningssökanden till motsvarande del sin rätt till försäkringsersättningen.
- c) Ett specificerat, i belopp angivet ersättningsanspråk skall dock alltid inlämnas senast tre år efter den försäkrade transportens slut eller sannolika slut, eller om detta inte kan utredas eller tillämpas, från skadedagen eller den sannolika skadedagen. I annat fall går rätten till ersättning helt förlorad.

12.4 Betalning till fel person

Om försäkringsbolaget betalar en försäkringsersättning till någon annan än den som har rätt till försäkringsersättningen, har försäkringsbolaget dock fullgjort sin förpliktelse om det vid betalningen iakttagit den omsorg som förhållandena kräver.

12.5 Kvittning

Från ersättningen kan avdras till betalning förfallna premier som lämnats obetalda samt på försäkringsavtalet baserade fordringar och försäkringsbolagets övriga fordringar som förfallit till betalning.

13 FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

13.1 Fastställande av ersättning

I ersättning för sakskada utbetalas den direkta och omedelbara kostnaden eller förlusten, dock högst försäkringsbeloppet, med de avdrag och begränsningar som nämnts i försäkringsavtalet och försäkringsvillkoren samt i dessa avtalsvillkor (se punkterna 13.6–13.8). Ersättning kan betalas för reparationskostnader, värdeminskning eller en mot skadan svarande andel av försäkringsbeloppet, allt efter vilket alternativ som är mest ändamålsenligt.

13.2 Ersättning i form av försäkringsbeloppet eller del därav

I ersättning utbetalas försäkringsbeloppet eller del av det, då varan till följd av händelse som omfattas av försäkringen

- är helt förkommen eller förstörd eller skadad på så sätt att den helt mist sina ursprungliga egenskaper
- råkat i ett tillstånd där den inte till skäligen kostnader kunnat räddas inom sex månader.

Om försäkringsbolaget härvid har betalat ut varans försäkringsvärde i ersättning, kan bolaget om det så önskar utnyttja sin rätt att disponera över vara som blivit fullt ersatt.

Varan anses förkommen när

- varan till följd av händelse som omfattas av försäkringen inte anlänt till destinationsorten inom 60 dagar efter avtalad eller beräknad ankomsttid och det inte är känt var den befinner sig, eller i det fall att hela lastbäraren är försvunnen, inom 90 dagar efter avtalad eller beräknad ankomsttid
- transportmedlet är övergivet och den vara som transporterats i det inte återfunnits inom de tidsfrister som nämns i föregående punkt, eller
- varan är förkommen och den inte återfunnits inom 60 dagar efter beräknad ankomsttid och transportören eller någon annan som har vård om varan skriftligen medger att varan förkommit.

13.3 Reparationskostnader

Om ett skadat föremål kan återställas i det skick det hade före skadan eller i motsvarande skick genom reparation eller genom anbringande av en ny del eller en del som motsvarar den ursprungliga, ersätts endast kostnaden för detta.

Ökning av reparationskostnad till följd av att försäkringstagaren valt ett från det sedvanliga avvikande reparationssätt eller därav föranlett förfarande (t.ex. övertid eller expressförsändelse) ersätts inte.

13.4 Ersättning för manko eller läckage

Vid beräkning av ersättning för manko eller läckage görs avtalat eller kutymenligt avdrag för normalt svinn.

13.5 Värdeminskning

I andra fall skall, om inte annat avtalats, varans värdeminskning fastställas antingen genom avtalsparternas gemensamma besiktning eller, vid behov genom officiell besiktning enligt det förfarande som stadgas i sjölagen eller, om värdeminskningen inte kan fastställas på sådant sätt, genom försäljning av varan. Om försäkringsbolaget så kräver skall försäljningen ske på offentlig auktion.

Värdeminskningen uttrycks i procent som erhålls vid jämförelse av den skadade varans marknadsvärde på destinationsorten med den oskadade varans marknadsvärde på destinationsorten. Som marknadsvärde betraktas bruttomarknadsvärdet (inkl. frakt, tull m.fl. kostnader) sålunda att samma poster ingår i båda jämförelsevärdena.

Ersättningen utgör en mot värdeminskningen svarande del av försäkringsvärdet, eller av försäkringsbeloppet, om detta är lägre än försäkringsvärdet.

13.6 Maximibeloppet av försäkringsbolagets totalansvar per transport och/eller lagring

Försäkringsbolaget ansvarar alltid för försäkrad vara per transportmedel, resa och lagring upp till ett i avtalet angivet maximi- ansvarsbelopp.

Om det sammanlagda försäkringsvärdet av varuförsändelserna som är försäkrade med samma avtal och antingen befinner sig i samma lager eller transporteras med samma transportmedel överstiger det i avtalet angivna maximiansvarsbeloppet, tillämpas bestämmelserna om underförsäkring på ersättningen (se 13.8).

Försäkringsbolaget svarar för den överskjutande delen endast i det fall att särskild överenskommelse om försäkring och tilläggspremie ingåtts innan transporten påbörjades.

13.7 Försäkringsbeloppet högsta gräns för ersättning

Försäkringsbeloppet (punkt 3) utgör försäkringsersättningens maximibelopp per transport och lagring enligt vad som anges i försäkringsavtalet eller försäkringsbrevet.

Försäkringsbolaget ersätter dock skäliga och nödvändiga kostnader för uppfyllande av skyldigheten att avvärja och begränsa omedelbart hotande skada som omfattas av försäkringen, även om försäkringsbeloppet därigenom överskrids.

Försäkringsbeloppet kan överskridas också i det fall att försäkringen ersätter uppoffring, bidrag eller kostnad i gemensamt haveri eller därtill hörande bärgningskostnader, och varan senare under samma transport också blir föremål för en ersättningsgill skada.

13.8 Över- och underförsäkring

Om varan är överförsäkrad (punkt 3.3) utbetalar försäkringsbolaget inte med anledning av försäkringsfall som orsakas den överförsäkrade egendomen mer i ersättning än vad som enligt det riktiga försäkringsvärdet behövs för att täcka skadan.

Om varan är underförsäkrad (punkt 3.3) ersätter försäkringsbolaget med anledning av försäkringsfall som orsakas den underförsäkrade egendomen endast en

så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens riktiga försäkringsvärde.

Bestämmelsen tillämpas också vid ersättning av kostnader som nämns i dessa villkor samt vid bidrag i gemensamt haveri. Om ersättningen för kostnaderna eller haveribidraget har överstigit vad som med beaktande av underförsäkringen borde ha ersatts, är försäkringstagaren skyldig att återbetala den överskjutande delen till försäkringsbolaget.

13.9 Dubbelförsäkring

Är en och samma vara försäkrad hos flera försäkringsbolag mot samma skada, ansvarar vart och ett av dem gentemot den försäkrade som om bolaget ensamt hade meddelat försäkringen. Om en sammanräkning av försäkringarna visar att intresset är överförsäkrat, har den försäkrade dock inte rätt att genom flera försäkringar få ut ett sammanlagt ersättningsbelopp som överstiger skadan.

Om flera försäkringsbolag ansvarar för samma skada och de sammanräknade ansvarsbeloppens summa överstiger den ersättning som skall betalas till den försäkrade, delas ansvaret mellan försäkringsbolagen i förhållande till deras ansvarsbelopp.

Om den försäkrade varan också är försäkrad i ett annat försäkringsbolag, som har träffat ett förbehåll enligt vilket detta bolag i händelse av dubbelförsäkring skall vara helt eller delvis fritt från ansvar, gäller motsvarande förbehåll också för denna försäkring.

14 FÖRSÄKRINGSBOLAGETS REGRESSRÄTT

14.1 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje part

När försäkringsbolaget betalat ut ersättning för en skada, övergår den skadelidandes rätt gentemot tredje part som är ansvarig för skadan på försäkringsbolaget till motsvarande belopp.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade då skada inträffat eller genom avtal därförinnan helt eller delvis avstått från sin rätt gentemot tredje part, är försäkringsbolaget i motsvarande mån fritt från ersättningsansvar.

14.2 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot försäkringstagaren, den försäkrade eller den som identifieras med den försäkrade

Försäkringsbolaget får återkräva utbetald ersättning helt eller delvis av försäkringstagaren, den försäkrade eller den som dessa ansvarar för, då vederbörande

- framkallat försäkringsfallet
- åsidosatt sin upplysningsplikt när avtalet ingicks

- åsidosatt sin skyldighet att meddela om fareökning
- åsidosatt sin skyldighet att iakttä säkerhetsföreskrifter eller
- åsidosatt sin skyldighet att avvärja och begränsa skada.

Vid övervägandet av det ersättningsbelopp som återkrävs beaktas vilken betydelse åtgärden eller försummelsen haft för skadans uppkomst. Dessutom beaktas uppsåt eller arten av oaktsamhet samt övriga omständigheter.

15 ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSAVTALET

15.1 Ändring av försäkringsvillkoren och premiegrunderna under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar nya förhållanden

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt när försäkringen tecknades
- om det under försäkringsperioden i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som ökar faran och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks
- om det i de allmänna förhållanden som rådde när försäkringsavtalet ingicks har skett en väsentlig förändring som ökar faran och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks.

Efter att ha fått kännedom om en ovan nämnd omständighet skall försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller de övriga avtalsvillkoren ändras.

Godkänner försäkringstagaren inte ändringen, har han rätt att säga upp försäkringsavtalet inom 14 dagar efter det att han fick kännedom om den. I så fall upphör försäkringsavtalet att gälla kl. 24.00 den sagda fjortonde dagen.

15.2 Ändring i försäkringsavtal eller premiegrunder vid inträdet av en ny försäkringsperiod

Försäkringsbolaget har rätt att ändra försäkringsvillkoren, premierna och andra avtalsvillkor när en ny försäkringsperiod börjar.

Ändringarna tillämpas från början av följande försäkringsperiod. Försäkringsbolaget skall informera om ändringarna senast en månad före den nya premieperiodens början. Försäkringsavtalet fortsätter i

förändrad form, om inte försäkringstagaren säger upp försäkringsavtalet eller försäkringskyddet före den nya försäkringsperiodens början.

16 FÖRSÄKRINGSAVTALETS UPPHÖRANDE

16.1 Försäkringsavtal på viss tid eller för engångstransport

Ett försäkringsavtal på viss tid upphör vid avtalad och i försäkringsavtalet eller försäkringsbrevet angiven tidpunkt, såvida inte annat följer av dessa villkor. Ett försäkringsavtal för engångstransport gäller enbart för den avtalade transporten.

Bestämmelser om försäkringskyddets giltighet ingår i transportförsäkringsvillkoren.

16.2 Försäkringstagarens rätt att säga upp ett fortlöpande försäkringsavtal

Om inte annat avtalats om uppsägningstid, har försäkringstagaren rätt att skriftligen säga upp en fortlöpande försäkring

- a) en månad före försäkringsperiodens utgång
- b) inom 14 dagar efter att han fått kännedom om villkorsändring eller premiehöjning eller
- c) då den försäkrade egendomen byter ägare så att försäkringstagarens behov av försäkring upphör. Försäkringen kan då avslutas den dag äganderätten övergår till den nye ägaren.

16.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden, om

- a) försäkringstagaren försummar att underrätta försäkringsbolaget om transport eller lagring som omfattas av avtalet eller om han ger oriktiga, missvisande eller bristfälliga upplysningar om den och det inte kan påvisas att felet eller försummelsen förorsakats av någon annan än försäkringstagaren
- b) försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar innan försäkringen meddelades
- c) det under försäkringsperioden i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet eller i avtalet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks
- d) försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift

- e) försäkringstagaren eller den försäkrade har framkallat försäkringsfallet uppsåtligt eller av grov oaktsamhet
- f) försäkringstagaren eller den försäkrade efter försäkringsfallet svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar, som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar
- g) försäkringstagaren blir betalningsoförmögen eller försätts i konkurs, eller
- h) premiebetalningen är fördröjd (se punkt 6.3).

försäkringsbolaget, såvida inte ersättningsökandens anspråk är uppenbart ogrundat. Både ersättningsökanden och försäkringsbolaget svarar själva för egna partskostnader som ärendet föranlett.

Försäkringsbolaget skall efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunderna utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen.

Om uppsägningen av försäkringen sker av orsak som nämns i punkterna a), g) och h), upphör försäkringen efter 14 dagar och i annat fall en månad efter att uppsägningsmeddelandet avsändes.

16.4 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens slut

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra i slutet av försäkringsperioden. Uppsägningen skall ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

17 BESTÄMMELSER SOM TILLÄMPAS

Vid tolkningen av försäkringsavtalet och Allmänna villkor för transportförsäkring av varor 2003 samt dessa Allmänna avtalsvillkor tillämpas finsk lag. Lagen om försäkringsavtal 28.6.1994/543 tillämpas med undantag av dess 9 kapitel och endast till den del inte annat följer av försäkringsavtalet, dessa allmänna avtalsvillkor, försäkringsvillkoren eller de allmänna nationella eller internationella principer som tillämpas på transportförsäkring eller dessa inte innehåller motsvarande bestämmelser.

18 SÖKANDE AV ÄNDRING

Talan med anledning av försäkringsbolagets ersättningsbeslut skall vid äventyr av att talerätten går förlorad väckas inom ett år efter det att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist.

Meningskiljaktigheter om ersättningsbeslutet, försäkringen eller försäkringsavtalet avgörs i underrätten på försäkringsbolagets hemort, om inte annat avtalats. Meningskiljaktighet i ersättningsärende som grundar sig på sjöförsäkring skall dock utredas av dispaschören som första rättsinstans (lagen om utredning av ersättningar genom dispaschör i sjöförsäkringsärenden 10/53).

Dispaschörens arvode och kostnader ersätts av